

GULD & RETTIGHEDER I GHANA

STATUSRAPPORT

April-Oktober 2015

Med støtte fra:

Danmarks Indsamling 2015, Medarbejdernes Honorarfond i Novo Gruppen og Hesse-Ragles Fond



CARE Danmark

WEB www.care.dk

TELEFON +45 35 200 100

ADRESSE Jemtelandsgade 1, 2300 København S

CVR NUMMER 12 92 10 47

Introduktion

I 2014 bevilligede Medarbejdernes Honorarfond i Novo Gruppen 25.000 kr. til rettighedsprojektet 'Guld & Rettigheder' i Eastern Region, Brong Ahafo og Western Region i Ghana. Projektets målsætning er at hjælpe 30.000 fattige mennesker i 18 landsbyer, som er berørt af international guldminedrift.

Fattige familier i Ghanas guldmineområder mister deres jord og frarøves deres indkomstgrundlag, når de internationale mineselskaber rykker ind for at udvinde guld. Projektets formål er derfor at dokumentere overtrædelser af lokalbefolkningens rettigheder samt at styrke lokalbefolkningens kapacitet til at kræve deres rettigheder gennem dialog med mineselskaberne. Projektet hjælper også de lokale med retshjælp i forbindelse med eventuelle retssager og med at skabe alternative indkomstmuligheder. Med andre ord, hjælp til selvhjælp.

Projektet Guld & Rettigheder implementeres fra 2015-2017 i samarbejde med CARE Ghana og den ghanesiske græsrodsorganisation Wassa Association of Communities Affected by Mining (Wacam). Ud over bevillingen fra Medarbejdernes Honorarfond i Novo Gruppen finansieres projektet af Danmarks Indsamling 2015 samt Hesse-Ragles Fond. Projektet har et samlet budget på 2.575.000 kroner.

Implementering - status og udfordringer

Projektet startede den 1. april 2015 i overensstemmelse med tidsplanen. I den indledende projektfase (april-juli) blev partnerkontrakter underskrevet, overførsler blev gennemført og diverse aktivitetsplaner blev udarbejdet. Som planlagt rekrutterede Wacam en monitorerings - og evalueringskoordinator, som fremadrettet skal hjælpe med at oprette en database over lokalegrupperne og dokumentere læringen fra projektet.

Det tager tid at mobilisere de frivillige lokalgrupper; de såkaldte Community Mining Fora, som er ryggraden i Wacams netværk. Det er et langsigtet arbejde at opbygge den nødvendige tillid parterne imellem. Der er derfor risiko for, at vi ikke lykkes med at mobilisere lokalgrupper i samtlige 18 lokalsamfund, da det afhænger af forhold uden for projektets kontrol; det være sig den lokale høvdings samtykke, interne interessekonflikter, eller trusler fra mineselskaberne. Det vurderes dog, at vi kan mindske risikoen ved at satse på oprettelsen af spare-låne grupper, som tidligere har hjulpet til at skabe bedre gruppedynamik samt inkludere kvinderne, som fortsat ikke har reel indflydelse i de fleste lokalgrupper.

CARE Danmark

WEB www.care.dk

TELEFON +45 35 200 100

ADRESSE Jemtelandsgade 1, 2300 København S

CVR NUMMER 12 92 10 47

Foreløbige Resultater

Mobilisering af 18 lokalsamfund

CARE Danmarks lokale partner, Wacam, har været i dialog med alle 18 lokalsamfund for blandt andet at afstemme forventninger til projektet, forstå de lokale problemstillinger og strategier for nye indtægtsmuligheder, taget de første spadestik til at oplyse omkring deres rettigheder samt hjælpe dem med at oprette lokalgrupper. Indtil videre er fire sådanne lokalgrupper oprettet, hvoraf to ledes af valgte kvinder. Det er værd at bemærke, at en af de lokalgrupper som allerede har erfaring med at dokumentere et mineselskabs miljøforurening (Kenyasi) på eget initiativ har trænet en af de nye lokalgrupper i en nærliggende landsby (Dormaa Kantinga).

Social dialog gennem workshop

Der er ligeledes afholdt workshop med 36 repræsentanter, hvoraf 14 er kvinder. Disse lokalsamfundsfacilitatorer fik et overblik over den ghanesiske minelovgivning samt indsigt i deres rettigheder. Eksempelvis forudgående høringer i forbindelse med udstedelse af miljøtilladelser til mineselskaberne. Desuden lærte facilitatorerne, fra Wacams egne erfaringer med græsrodsaktivisme, at indgå i fortalervirksomhed gennem Wacam. Workshoppen omfattede i øvrigt et feltbesøg til lokalsamfund berørt af uansvarlig minedrift.

Endeligt har Wacam bidraget betydeligt til målsætning om at kapacitetsopbygge de 18 lokalsamfund i forhold til fortalrarbejde. Eksempelvis har Wacam, med hjælp fra juridiske eksperter, udviklet forslag til ændringer af den eksisterende minelovgivning fra 2006, som ligesindede civilsamfundsorganisationer har mulighed for at kommentere og indflydelse på inden at den præsenteres for Parlamentet.

Mediekampagne og forhandling om kompensation

Enkelte lokalgrupper er allerede begyndt at dokumentere rettighedskrænkelser i lokalområderne, særligt forurenede drikkevand. Et eksempel er fra lokalsamfundet Dormaa Kantinga, hvor lokalgruppen har bedt Wacam om støtte til at forhandle med det amerikanske mineselskab Newmont, hvis minedriftsaktiviteter har ødelagt mange småbønders afgrøder med dertilhørende konsekvenser for de i forvejen fattige familier.

I begyndelsen var Newmont åben over for at mødes med Wacam, men har sidenhen trukket i land. CARE og Wacam har desuden observeret, hvorledes en lokal journalist pludselig ikke længere vil dele oplysninger omkring dokumenterede miljøforurening af Newmont. Som reaktion på hændelsen, har lokalgruppen i Dormaa Kantinga planlagt en demonstration med deltagelse af lokale og nationale medier, som Wacam håber at bruge som afsæt for en mediekampagne over de kommende måneder.

CARE Danmark

WEB www.care.dk

TELEFON +45 35 200 100

ADRESSE Jemtelandsgade 1, 2300 København S

CVR NUMMER 12 92 10 47

Konklusion

Overordnet er projektet kommet god fra start. Der er udfordringer, som bliver fulgt op på. Over de kommende ni måneder fortsætter Wacam med at styrke de 18 lokalgrupper, blandt andet gennem udvekslingsbesøg, hvor lokalgrupperne kan dele viden og erfaringer. I det kommende år vil der desuden være fokus på opstart af spare-låne grupper. En metode der kan hjælpe lokalsamfund til at spare og låne penge til at starte små forretninger. Således, at de ikke udelukkende er afhængige af indkomst fra smålandbrug.

CARE Danmark

WEB www.care.dk

TELEFON +45 35 200 100

ADRESSE Jemtelandsgade1, 2300 København S

CVR NUMMER 12 92 10 47

Appendix 1: Fotos til anvendelse i kommunikationsmateriale og på hjemmeside



Mobilisering af 18 lokalsamfund



Minedrift tæt på landsbyen Dormaa Kantinka

CARE Danmark

WEB www.care.dk

TELEFON +45 35 200 100

ADRESSE Jemtelandsgade 1, 2300 København S

CVR NUMMER 12 92 10 47



Børn leger på skarpe sten efterladt af mineselskaber

CARE Danmark

WEB www.care.dk

TELEFON +45 35 200 100

ADRESSE Jemtelandsgade1, 2300 København S

CVR NUMMER 12 92 10 47